

LEVNET & MENINGER

Nervøse dage

BO GREEN JENSEN

Der er knækket grene af valnøddetræet, men den alt for høje birk holdt stand. Trampolinen har heldigvis gravet sig fast. »Det er da ikke så slemt,« siger Ava.

Vi er rundt i haven for at se på skaderne efter stormen, der hed Nora. Hun har ret, vi har set værre. Huset er gammelt og giver sig. Ruder blæser ind, døre blæser op. Første år væltede flagstangen. Det var, da stormen hed Dagmar. Næste gang knækkede to udskaarne kors ned fra gavlen. I fjor faldt træet i hegnet ud over vejen. Den storm havde knap nok et navn.

Det er med ét blevet nervepirrende tider. Alting lå i dvale under pandemien. Måske er der tale om noget ophobet, en ketchupeffekt med forsinkelser.

OPRUSTNING

Man bliver ældre og får mindre overskud og modstandskraft. Men glæden og troen på fremtiden lever.

Her tænker jeg ikke på klimaets tilstand, skønt den er forstemmende nok. Jeg tænker på det, som medierne kalder »situationen i Ukraine«. Der er en mærkelig ond atmosfære. Som om verden virkelig vil have en krig.

I gammel retorik siger man, at stormagter rasler med sablen. Det er godt, at der findes en fast talemåde. Når sproget har ord, har vi været der før. Bliver det NATO eller Putin,

der blinker? Vi ser en gammel western for os. *High Noon* eller *3:10 to Yuma*. Eller den dér ret gode tv-reklame, hvor to snegle havde stirrekrig og fik røde, dunkende øjne.

Der er sikkerhedskonference i München. Alene stedet har symbolværdi. Man sammenligner med 1930ernes Europa, hvor Tyskland tog mere land og fik lov. Det er muligt, at Neville Chamberlain i virkeligheden købte tid og var mindre eftergivende, end det så ud. Ivrige kommentatorer forbinder Donbass med Sudeterland.

Jeg er så gammel, at jeg kan huske Cubakrisen i 1962. Verden holdt vejret, mens sovjetiske skibe nærmede sig

den amerikanske blokade. Der var russiske baser i Cuba. USAs argument var det samme som Putins. Man kunne ikke have fjendtlige forposter så tæt på hjertelandet. Der var en stor krig på propaganda. Heldigvis blinkede Rusland i tide.

Det var før, vi havde fjernsyn. Vi hørte om det i radioen. Jeg var seks år i oktober 1962. Jeg gik i 1. klasse. Var børnene påvirket af det, som skete? De voksne var i hvert fald. Meget er nok konstrueret erindring, men jeg synes, jeg kan huske spændingen og lettelsen, da skibene bøjede af. Så børnene følger med, skønt de leger. De mærker nervositeten.

Jeg glemmer sent, da vi selv kom til Kijev. Det var i efteråret 2015. Vi boede på det store hotel fra Stalin-tiden, som ligger for enden af Maidan-pladsen. Under jorden var anlagt et funkende indkøbscenter i brutalistisk Berlin efter Murens fald-stil. Vi besøgte de historiske kirker, Mikhail Bulgakovs hus i den gamle bydel og museet for Moderlandskrigen. Vi så Babij Jar.

Ved mindesmærket for faldne dissidenter sad mutte, unge mænd med bunker af gamle våben. Geværer og granater var lagt frem. Jeg troede, naivt og vel også hovmodigt, at de solgte souvenirs fra koldkrigstiden, ligesom gadehandlerne gør i Berlin.

Men de unge mænd solgte ikke geværer. De forsøgte at rejse midler til krigen i øst ved at vise, hvor dårligt udrustede tropperne var. De fortalte historien. Allerede dengang havde krigen været længe. Krim var annekteret. Der var ingen tegn på vestlig interesse. Det var en mere uskyldig tid. Det synes vi altid, at fortiden var. Man vil sige det samme om vores engang.

HJEMME ER DRAMAET mere prosaisk. Her handler mødet om økonomi. Jeg er både af princip og væsen imod, at man sikrer og forsikrer sig så meget, at livet og tilfældet ikke har plads. Hvis der aldrig sker noget uforudset, kan man ikke blive positivt overrasket. »Noget vil vise sig,« siger både jeg og Mr. Micawber.

Jeg har dog været voksen så længe, at jeg prøver at være på forkant. Det kommer ikke som et chok, at der skal betales B-skat, termin og grundskyld. Jeg har på kreativ vis fundet midler. Men i januar kommer en varmeregning, der er større end min månedsløn. I februar følger det samme for

el. Det er surrealistiske tal. Det er en bokseres tætte *one-two punch*.

Jeg kan godt høre jammerkommoden. Nu vil jeg gerne lukke den til. Jeg plejer at skrive mig fri af bekymring. Jeg forsvinder i mit arbejde. Det virker ikke rigtig denne gang. Det gør derimod glæden ved mine børn.

Den ældste er blevet kandidat i litteraturvidenskab. Hun var i forvejen bachelor i engelsk, så der er noget at skrive på cv'et. Jeg læste hendes specialeafhandling om narrativ medicin. Hun blev ikke generalist som sin far.

Den mellemste bliver student og er ved at samle sit årsværk, der skal vises frem på en forårsudstilling i marts. Hun maler et ansigt med himmelvendte øjne, det samme motiv i utallige vinkler, formater og farver.

Den yngste er jeg tættest på til hverdag. Hun glæder sig vildt til at fylde ti år, for så får hun sin egen telefon. Det har alle de andre i klassen. Vi glæder os sammen, for det er til maj, og så ved vi, at sommeren kommer. Der bliver dybe dage med solmættet stilhed. Lige nu er det svært at begribe.

Ava har skrevet en sang om corona. Den tog form over tid og kortlægger forløbet. Stilen er halvrimet rap: »Alt luk-

ket' ned, og vi blev sendt hjem/ isoleret fra alle dem vi kendte/ Pressemødet blev sendt igen og igen/ Mens hele Danmark bare lukked' ned/ Mundbind, sprit – det kom alle vegne/ Folk sagde: Hvad kan der ske?/ Men det fik de at se.«

Især har sangen blik for hver fase: »Skole over skærmen, over hele verden/ Ny variant, som forskerne de fandt/ Delta var dens navn – lukked' København/ Ingen rejste mer', corona den dér.« Der er så et refræn, hvor man staver til navnet: »C-O-R – hvad var det, det hed?/ O-N-A – det var corona.«

Sangtekster virker ikke på tryk, men dyrk detaljerigdommen: »Pind op i næsen, det er dét, der er testen/ I starten troede vi bare, at corona var et væsen/ Prøved' at snig' sig udenom, men det var en sygdom/ som alle nok fik, mens årene gik/ Alle fik hund – og så blev det jul/ Corona er her stadig, og jeg gaber af det dér.«

Jeg hører Avas sang. Jeg ser på Roses ansigter. Jeg læser Lauras tekst. Dét er vel meningen, når alt er sagt. Man bliver ældre og får mindre overskud og modstandskraft. Men glæden og troen på fremtiden lever. Det er kuren mod tungsind og nervositet.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

UDVALGT AF

STREAMING

Gomorra

Roberto Saviano

Efter at have tilbragt mange aftener i selskab med Napolis mest drabslystne mafiamedlemmer er fænomenet steget mig til hovedet. Jeg ser nu farer overalt og kanter mig langs husmurene, så ingen kan overraske mig. Om natten vågner jeg med bankende hjerte efter at være blevet skudt af mafiabossen Don Pietro Savastano, hans søn og arvtager Genny eller håndlangeren Giro Di Marzio. Det er dét. *Gomorra* gør ved én: den italienske storserie om det nådesløse voldsanarki, der hersker omkring boligblokkene i de mest kriminelle napolitanske forstæder, er afhængighedsskabende som den narko, der sælges på gadehjørnerne. For nylig udkom seriens femte og afsluttende sæson – og det gør ondt, at der ikke kommer mere, men det er nok for det bedste. Så kan jeg måske sove igen. *Amalie Schroll Munk*
HBO Max

TEATER

Hvor svært kan det være?

Iscenesættelse: Jacob Stage

I Teater Hundes nye familieforestilling *Hvor svært kan det være?* mødes tre piger i en sportshal for at prøve at finde ud af at lege sammen. Svært viser det sig at være, eftersom pigerne er vidt forskellige. Den ene er indadvendt, den anden udfarende og den tredje frygtelig vægelsindet. Forestillingen er skitseret af den iderige dramatiker Anna Panduro og færdigudviklet ved hjælp af improvisationer i Jacob Stages smidige iscenesættelse, der nemt skifter mellem dialog og legeglade, fysiske indslag. Therese Glahn er stillepigen, der helst vil lege gemmeleg, og Mathilde Eusebius er den overenergiske drømmer, mens Theresa Lange Olesen har svært ved at finde ud af, hvilken fod hun skal stå på. En humoristisk og empatisk forestilling for de 5-12-årige og deres forældre. *Majbrit Hjelmbo*
Krudttønden i København til 6. marts

PODCAST

Sørine & Kærligheden

Vært: Sørine Gotfredsen

Sognepræst Sørine Gotfredsen skal for første gang i sit liv giftes. Det er til maj, og det kommer noget bag på hende, for egentlig havde hun regnet med at skulle

FOTO: ANDERS SUNE BERG

KUNST

Zeitgeist

Eva Helene Pade, Oliver Bak m.fl.

Det er få udstillinger, som for alvor har indskrevet sig i kunsthistorien med blokbogstaver. Men i 1982 viste Gropius Bau i Berlin en sådan ved navn *Zeitgeist*, og den er stadig værd at mindes, fordi maleriet her blev bragt så eftertragteligt tilbage på den globale kunstscene, at årtiers dødsvandring kunne erklæres for afsluttet. I år kan udstillingen fejre 40-års jubilæum, og i den anledning har Galleri Nicolai Wallner samlet handsken op og viser malerier af seks unge kunstnere under samme tidsåndelige titel. Det klæder det ellers så skudsikre galleri at satse på uprovede kunstnere – dog ikke desto mindre kunstnere, som kan deres kunsthistorie og formår at bringe den til live på forunderligt nye måder. *Stine Nørgaard Lykkebo*
Galleri Nicolai Wallner til 26. marts

leve livet alene. Nu har hun så fundet den romantiske kærlighed, men ved hun overhovedet, hvad det vil sige? Frem mod sit bryllup og med Kierkegaards Kjerlighedens Gjerninger i hånden og skiftende gæster i stolen forsøger Gotfredsen hver onsdag i denne nye podcast at få indsigt i »kærlighedens store, mystiske væsen«. Hvordan former den vores selvopfattelse, og hvad er der tilbage, når vi har skrælet alle myter og idealiserede tanker væk? Det er godt set af DR, der til lytterens store glæde har fundet en sårbar og søgende side frem i den ellers ofte så afklarede præst og debattør, vi kender fra eksempelvis *Debatten*. *Sami Kleit*
DR Lyd

MUSIK

Nest

Velvet Volume

Det er, som om der er tale om to forskellige bands, når man sammenstiller aarhusianske Velvet Volumes debutalbum, *Look Look Look!*, med deres nyudgivne tredje udspil, *Nest*. Søstertrioen bestående af Noa, Naomi og Nataja Lachmi blev især kendt for deres frembrusende, ekspressive og højenergiske rock, der stadig er at finde på den nye plade. *Nest* peger dog i en langt mere introvert og intim retning. Genremæssigt er den nye væj på ingen måde entydig: Den er både jazzet, funky, akustisk og semisoulet

med såvel smuk cello som nervefyldt saxofon – og dog fortsat hårdtslående rocket. På melankolsk gyngende grund, men samtidig helende, og for mig at se Velvet Volumes mest harmoniske og interessante udgivelse til dato. *Simon Baastrup*
Mermaid Records

TEATER

The Supreme Gentleman

Skrevet af Nanna Cecilie Bang

Tre af dansk teaters bedste folk – dramatiker Nanna Cecilie Bang, instruktør Liv Helm og skuespiller Jacob Madsen Kvols – har sat hinanden støvne på Studio-scenen i kælderens under Aarhus Teater. Det lyder hyggeligere end det er, for monologen *The Supreme Gentleman* er et nøglehulskig ind i en verden af kvindehadende *incels*, hvis mest radikale utopister ender som konsterrorister. Kvols' mand har ordet og giver det ikke fra sig. Hans enetale er ikke for sarte sjæle, hvorfor teatret på hjemmesiden har udstyret forestillingen med en *trigger warning*, der advarer om »verbal gengivelse af vold og hævnporne«. Bang har på Studio-scenen tidligere haft succes med beslægtede identitetsundersøgelser som *My Heartache Brings All the Boys to the Yard* og *Manifest for skrobelige autoriteter*. *Asker Hedegaard Boye*
Aarhus Teater til 3. marts

”Maler fra hjertet og følelserne. Sonia Delaunay er levende tilstede i alt. Hun er cool!”

Weekendavisen

LOUISIANA

SONIA DELAUNAY

Sonia Delaunay, *Bot Butler*, 1913. (Detaile). Olie på lærred, 97 x 132 cm. Kunsthal Blåfeldt 3. FRACUSA S.A. Foto: Philipp Ottendoerfer